ॐ

संस्कृतभारती (उत्तरतमिळनाडु)

पत्राचारद्वारा संस्कृतम्

परीक्षा – शिक्षा

कालावधिः - होरात्रयम् अङ्काः – १००

माघः – दुर्मुखसंवत्सरः ५११७ जनवरी - २०१७

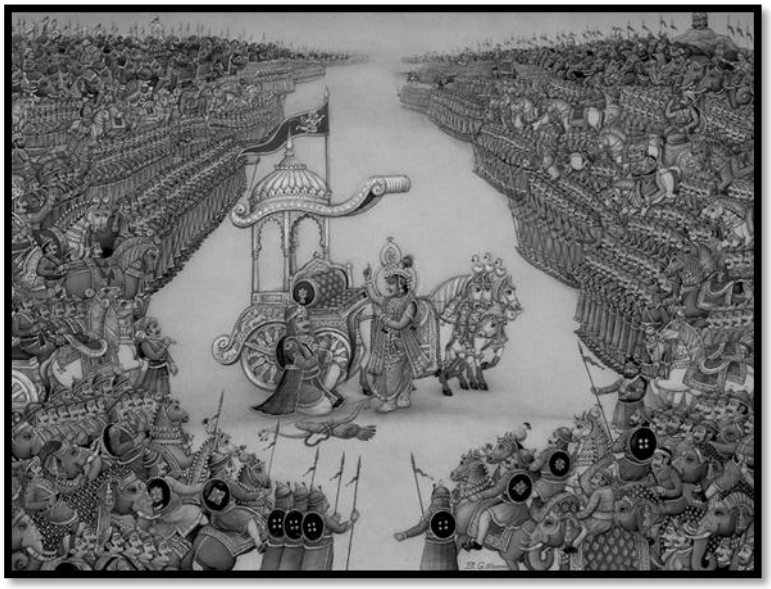

॥ भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ॥

नाम _____

(full name with initials / surname)

जङ्गमदूरवाणी सं. (Mobile. No.) _____

पञ्जीकरणसङ्ख्या(Regn. No.) _____

वासप्रदेशस्य नाम (Res. Area) _____

परीक्षाकेन्द्रस्य नाम (Exam centre) _____---

प्रथमो भागः

I.(अ) अधः दत्तानां कृदन्तानाम् इतरे वचने लिखत - **(६)**

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१.	लिखन्	लिखन्तौ	लिखन्तः
२.	पठन्ती	पठन्त्यौ	पठन्त्यः
३.	पतत्	पतती	पतन्ति
४.	लिखता	लिखद्भ्याम्	लिखद्भिः
५.	पश्यन्तीम्	पश्यन्त्यौ	पश्यन्तीः
६.	गच्छतः	गच्छतोः	गच्छताम्

(आ) शत्रन्तेन/शानजन्तेन रूपेण रिक्तस्थानं पूरयत। (सप्तानाम्) **(७)**

(उदाहरणम् – शोभमानं हिमालयं पश्य। (शोभते)

१. शिशुः क्रीडन् हसति। (क्रीडति)

२. धनं लभमानः आपणिकः वाणिज्यं वर्धयति। (लभते)

३. धावते बालकाय लेखनीं ददातु। (धावति)

४. गच्छतः गजान् अहं दृष्टवती। (गच्छन्ति)

५. विकसतः पुष्पस्य सौन्दर्यम् अपूर्वम्।(विकसति)

६. नृत्यन्तं मयूरं दृष्ट्वा सर्वे अतुष्यन्। (नृत्यति)

७. दशरथः वन्दमानान् पुत्रान् दृष्ट्वा हृष्टवान्। (वन्दन्ते)

८. धेनोः पादाः कम्पमानाः सन्ति ।(कम्पन्ते)

९. प्रकाशमानः चन्द्रः गगने सञ्चरति । (प्रकाशते)

(इ) आवरणे दत्तानां शब्दानां सति-सप्तमी-रूपं रिक्तस्थाने लिखत। **(३)**

१. जनके गते सति (जनकः गतः) शिशुः रुदितवान्।

२. लतायां कम्पमानायां सत्यां (लता कम्पमाना) पुष्पाणि पतितानि।

३ वृष्ट्याम् आगतायां सत्यां (वृष्टिः आगता) तृणानि अरोहन्।

।।.(अ) अधः पत्रमेकं दत्तम् अस्ति। ततः उदाहरणानुसारं विसर्ग-सन्धि-युक्तानि

पदानि चित्वा सन्धिविभागं कुरुत (पञ्च) । **(५)**

प्रियमित्र, १६ जनवरी, २०१७

भवन्तस्सर्वे कुशलिनः इति भावयामि।

गतमासे चेन्नै नगरे अहं दशदिन-संस्कृत-सम्भाषण-शिबिरे भागं गृहीतवान्। शिबिरेऽस्मिन् कार्यकर्ता वस्तूनि प्रदर्श्य साभिनयं संस्कृतेन वाक्यं वदति। सर्वोऽपि शिबिरार्थी तत् श्रुत्वा अवगच्छति। अनुवादस्तु न क्रियते। बाला मातर उद्योगिनो युवत्यस्तरुणाश्चेति सम्भूय पठन्ति गायन्ति सम्भाषन्ते कथाश्च शृण्वन्ति। शिबिरे बहु उत्साहो भवति। एतत् दृष्ट्वा शिबिरं चालनीयम् इति ममापि इच्छा जायते ।

त्वं संस्कृतज्ञः। कस्मिंश्चित् शिबिरे उपस्थाय सम्भाषण-शिबिर-चालनं शिक्षस्व। संस्कृतप्रचारकार्ये आवयोर्योगदानं भवेत् खलु । मातरं पितरं च मम नमस्कारान् निवेदय ।

त्वत्सुहृद्,
रामकुमारः।

उदा. भवन्तस्सर्वे **भवन्तः सर्वे**

१. सर्वः + अपि - विसर्ग उकारः
२. युवत्यः + तरुणाः - विसर्ग सकारः
३. तरुणाः+चेति - विसर्ग सकारः +श्चुत्वम्
४. कथाः+च - विसर्ग सकारः+ श्चुत्वम्
५. अनुवादः + तु - विसर्ग सकारः

(आ) सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । <u>(पञ्चानाम्)</u> **(५)**

१. विपच्च २. अजन्तः ३. तन्मात्रम् ४.हसन्नपि

५. षण्णामानि ६. वणिग्घसति ७.सम्पादयति

	<u>सन्धि-विभागः</u>			<u>सन्धिनाम</u>
१.	विपत्	+	च	श्चुत्वम्
२.	अच्	+	अन्तः	जश्त्वम्
३.	तत्	+	मात्रम्	अनुनासिका
४.	हसन्	+	अपि	ङ्मुडागमः
५.	षट्	+	नामानि	अनुनासिका / ष्टुत्वम्

६)वणिग् + हसति - पूर्वसवर्ण :
७) सं + पादयति - परसवर्णः

(इ) सन्धिं कुरुत । सन्धिनाम च लिखत । <u>(पञ्चानाम्)</u> **(५)**

१. जगत् + गुरुः २. रुदन् + आगतः ३. मं + चः ४. तत् + ज्वलति

५. बृहत् + नगरम् ६. तत् + श्रुत्वा ७. उत् + टङ्कनम्

	पदम्	सन्धिनाम
१.	जगद्गुरुः	जश्त्वम्
२.	मञ्च	परसवर्णः
३.	तज्जवलति	जश्त्वम्/ श्चुत्वम्
४.	बृहन्नगरम्	अनुनासिका
५.	तच्श्रुत्वा	श्चुत्वम् तच्छ्रुत्वा ((छत्वम्)
	उट्टङ्कनम् -	ष्टुत्वम्

III (अ) मेलयत । (४)

१.	धर्मजिज्ञासमानानां	-	वज्रादपि अखण्दितम्।	[३]
२.	अव्यवस्थितचित्तस्य	-	प्रवर्तने मनो हि हेतुः।	[४]
३.	धीराणां चित्तरत्नं	-	प्रमाणं परमं श्रुतिः।	[१]
४.	सर्वेषाम् इन्द्रियाणां	-	प्रसादोऽपि भयङ्कर।	[२]

(आ) उदाहरणानुसारं गणे अनर्हं पदं चिनुत । – (३)

उदा. 1) वागीशः 2) लघूत्तरम् 3) सूर्योदयः 4) देवालयः

१. 1) हरिश्शेते 2) प्रागेव 3) जगद्गुरुः 4) षडाननः

२. 1) पठन्ती 2) पश्यन्ती 3) पिबन्ती 4) पतन्ति

३. 1) जपन् 2) स्मरन् 3) कर्मन् 4) ध्यायन्

(इ) एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । (चत्वारि) (४)

१. त्यक्त्वा २. पालितवान् ३. त्रातुम् ४. दण्डितः ५. डयन्ते ६. नष्टम्

१. सज्जनः पुरुषः दुर्गुणान् **त्यक्त्वा** जीवति ।

२. श्री रामः सर्वदा धर्मं **पालितवान्** ।

३. रघु-महाराजः प्रजाः **त्रातुं** सर्वदा प्रयत्नं कृतवान् ।

४. आरक्षकेण चोरः **दण्डितः** ।

आकाशे खगाः **डयन्ते** ।

ओघस्य कारणात् भिक्षुकस्य सर्वं वस्त्रं **नष्टं**

(ई) उदाहरणानुसारं उचितं पदं चिनुत । (३)

उदा. – जनी (जायते) + क्तव्यत् = जनितव्यम् जातव्यम् जनीतव्यम्

१. गण (गणयति) + तुमुन्	=	गणितुम्	गणयितुम्	गणीतुम्
२. चिति (चिन्तयति) + क्तवतु	=	चिन्तयितवान्	चिन्तितवान्	चितवान्
३. आ + चर (आचरति) + ल्यप्	=	आचरित्वा	आचर्य	आचरय

द्वितीयः भागः (संस्कृतभाषया लिखत ।)

IV(अ) संस्कृतभाषया उत्तरं पूर्णवाक्येन लिखत । (पञ्चानाम्) **(५)**

१. सन्देहपदेषु वस्तुषु सतां प्रमाणं किम्? अन्तः करणम्

२. शिवः अर्जुनाय किम् अस्त्रं दत्तवान्? पाशुपतास्त्रम्

३. शिशुपालः किं न असहत ? सभायां कृतां श्री कृष्णस्य पूजां

४. पुरुषाः प्रायेण कुत्र अनादरं प्रकटयन्ति ? स्त्रीणाम् उपदेशवचनेषु

५. कौ न उपेक्षणीयौ ? व्याधिः वर्धमानः शत्रुः च

६. दुर्योधनः कान् कथं पश्यति स्म? सेवकाः मित्राणीव , मित्राणि बन्धूनिव, बन्धून् स्वामि भावेन

७. अर्जुनः कुत्र तपः आचरत् ? इन्द्रकीलपर्वते

(आ) पदविभागम् अन्वयं तात्पर्यं च लिखत- **(एकस्य श्लोकस्य)** **(६)**

१. अन्ये च बहवः शूराः मदर्थे त्यक्तजीविताः।
नाना शस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धविशारदाः॥

अथवा

२. ततः श्वेतैर्हयैर्युक्ते महति स्यन्दने स्थितौ।
माधवः पाण्डवश्चैव दिव्यौ शङ्खौ प्रदध्मतुः॥

(इ) सन्धिच्छेदं प्रदर्श्य तात्पर्यं लिखत। (द्वयोः सुभाषितयोः) **(८)**

१.यथा ह्येकेन चक्रेण न रथस्य गतिर्भवेत्।
एवं पुरुषकारेण विना दैवं न सिद्ध्यति॥

२. दानं भोगो नाशास्तिस्रो गतयो भवन्ति वित्तस्य।
यो न ददाति न भुङ्क्ते तस्य तृतीया गतिर्भवति॥

३. आयत्यां गुणदोषज्ञः तदात्वे क्षिप्रनिश्चयः।
अतीते कार्यशेषज्ञो विपदा नाभिभूयते॥

४. नागुणी गुणिनं वेत्ति गुणी गुणिषु मत्सरी।
गुणी च गुणरागी च विरलः सरलो जनः॥

V(अ) एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत (३-४ वाक्यानि)। **(४)**

१. अन्वयरचना कथं क्रियते ?

(अथवा)

२. विसर्गसन्धेः नियमाः के ?

(आ) ससन्दर्भं विवृणुत। (द्वे एव) **(१०)**

१. "इदानीं जैत्रयात्रा उचिता, न तु यज्ञयात्रा"। शि - इन्द्रप्रस्थप्रयाणम् -ब-कृ

२. "शान्तिर्मुनीनां स्वभावः। सः स्वभावो नृपाणां न"। कि- धर्मराजाय द्रोपद्याः उपदेशः - द्रो ->यु

३. "कटाक्षमात्रेण अर्जुनस्य वशीकरणं कर्तव्यम्"। कि- तपोभङ्गप्रयत्नः -इ-अप्सरसां

४. "मूषकं ग्रहीतुं पर्वतस्य खननमिव"। शि - इन्द्रप्रस्थप्रयाणम्-उ - कृ /ब

५. "मुनिषु अपि तवायं स्वभाव: स्तुतियोग्यः"। कि- अर्जुनस्य इन्द्रकीलप्रयाणम् -व्यासः -यु

(इ) एकं विषयम् अधिकृत्य १० वाक्यैः लघुप्रबन्धं लिखत । **(६)**

मन्त्रालोचनम् / शिशुपालस्यवधः / धर्मराजाय द्रौपद्याः उपदेशः

(ई) संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । **(५)**

இன்று காலை நான் மரீனா கடற்கறைக்கு சென்றேன். நீல ஆகாயம் சூரியோதய சமயத்தில் அழகாக இருந்தது. பறவைகள் பாடிபறந்து கொண்டிருந்தன. குழந்தைகள் சந்தோஷமாக விளையாடிக்கொண்டிருந்தனர். சிலர் சூரியநமஸ்காரம் செய்துக்கொண்டிருந்தனர்.

Today morning I went to the Marina Beach. The blue sky looked beautiful during Sunrise. Birds were singing and flying. Children were playing happily.
Some people were performing Suryanamaskar.

(उ) एकं विषयम् अधिकृत्य ८-१० वाक्यैः प्रबन्धं लिखत । **(५)**

मम जीवने संस्कृतम् **(अथवा)** भारतदेशस्य इतिहासः

तृतीयः भागः (संस्कृत/तमिळ्/आङ्ग्ल/मातृ-भाषया वा लिखत ।)

VI (अ) एकस्याः प्रहेलिकायाः उत्तरम् अर्थं च लिखत। **(३)**

१. पूजायां किं पदं प्रोक्तं किं वा पुरुषवाचकम्।
क आयुधतया ख्यातः प्रलम्बासुरविद्विषः॥

(अथवा)

२. अपूर्वोऽयं मयादृष्टः कान्तः कमललोचने।
शोऽन्तरं यो विजानाति स विद्वान्नात्र संशयः॥

(आ) एकं न्यायं विवृणुत । **(३)**

१. देहलीदीप-न्यायः/ वृद्धकुमारीवाक्य-न्यायः / पिष्टपेषण-न्यायः

॥जयतु संस्कृतम्, जयतु भारतम् ॥